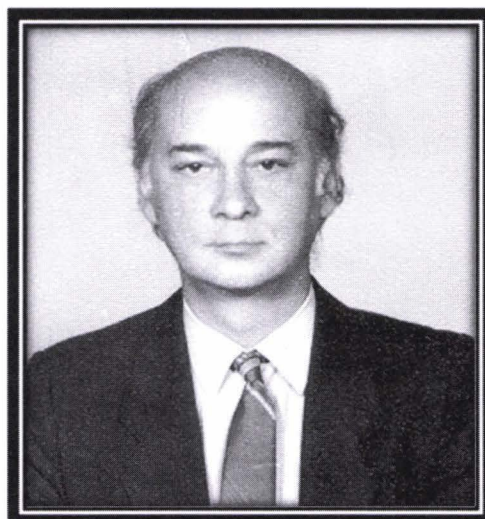

DAN MONAH

(11 februarie 1943–21 septembrie 2013)

În recele și ploiosul septembrie al anului 2013 a trecut la cele veșnice, după o îndelungată suferință, cel care a fost un strălucit cercetător al neoliticului spațiului nord dunărean.

S-a născut la Mogoșești-Siret (județul Iași), într-o familie de intelectuali ce s-a stabilit la Piatra Neamț, oraș de care a rămas legat spiritual toată viața. Aici continuă studiile la liceul Petru Rareș, în perioada 1956–1960. Studiile universitare le-a urmat la Iași – în perioada 1963-1968 în cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza, Facultatea de Istorie și Filozofie, secția Istoria României, specializarea Istorie Veche și Arheologie, unde l-a avut drept profesor pe cel ce avea să-i rămână apoi toată viața îndrumător, regretatul acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița.

O scurtă perioadă a fost apoi profesor la Liceul Militar Ștefan cel Mare din Câmpulung Moldovenesc.

Începând cu anul 1969 se deschide un nou și fructuos capitol al vieții sale, devenind muzeograf, succesiv, la Muzeul de Istorie – Bicaz, Muzeul de Istorie și Arheologie din Piatra-Neamț și Muzeul Județean de Istorie – Bacău.

Din anul 1986 a funcționat în calitate de cercetător științific în cadrul Institutului de Istorie *A.D. Xenopol*, transformat din 1990 în Institutul de Arheologie din Iași.

De-a lungul timpului, începând cu anul 1969, a participat în calitate de membru în colectivele științifice sau responsabil al acestora la cercetările arheologice din stațiunile arheologice de la Brășăuți, Ghelăiești, Vermești, Petricani, Târgu Ocna-Podei, Văleni, Izvoare, Lunca, Prohozești, Solca, Mitoc, Mărgineni (așezare săpată integral) și Poduri. Intensa activitate de teren și vasta arie tematică a acestora i-au permis să dobândească o foarte bună cunoaștere a problematicii generale a epocii, neolitice fapt ce a fost materializat de rezultatele de excepție publicate de-a lungul timpului. Cele șase volume, publicate singur sau în colaborare și cele peste 150 de rapoarte, studii, recenzii și cataloage de expoziții stau mărturie. Dar dintre toate acestea s-a concentrat asupra *tell*-ului de pe Dealul Ghindaru, comuna Poduri, unde mai mult de trei decenii a efectuat cercetări complexe, pluridisciplinare. A fost unul dintre pușinii care nu numai au afirmat ci au și realizat cercetări pluridisciplinare. Rezultatele obținute au înscris autorul alături de cei mai prestigioși specialiști ai culturii Cucuteni și situ-ul printre monumentele esențiale pentru înțelegerea istoriei complexului cultural Precucuteni-Cucuteni.

Susținerea în 1995 a tezei de doctorat cu subiectul *Plastica antropomorfă a culturii Cucuteni*, sub îndrumarea acad. M. Petrescu-Dîmbovița venea să împlinească – prin recunoașterea valorii acesteia – o perioadă de studiu susținut, conturând apoi una din liniile de forță ale evoluției sale

profesionale. Publicarea acesteia (prima ediție în 1997, iar a doua în 2012), a constituit un moment foarte important în cadrul a ceea ce putem numi cunoașterea spiritualității comunităților complexului cultural Precucuteni-Cucuteni și nu numai. Erudiția și vasta cultură a autorului au marcat cercetarea acestui subiect atât de important dar și delicat în același timp, fundamentând o perenitate ce va fi demonstrată în timp. Din acest punct de vedere, devenind conducător de doctorate din anul 2004 devenind, a continuat să slujească profesia, transmițând mai tinerilor învățăcei dorința de a continua și adânci ceea ce el însuși a făcut în permanență la un nivel atins de puțini.

În mod firesc au venit și recunoașterile activității și studiilor publicate. A fost ales membru al comisiei pentru neolitic al *Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*, al *The Research Centre for the Archaeology of Central and Eastern Europe* al Universităților din Durham și Newcastle (Marea Britanie) și al *Federación Iberoamericana de Sociedades de Defensa del Patrimonio Geológico y Minero* (FISDPGYM).

În anul 1987 i se decerna premiul *Vasile Pârvan*, din partea Academiei Române, consecință a valorii volumului *Așezările culturii Cucuteni din România*, publicat în colaborare.

Personalitate complexă și generoasă nu a pregetat nicicând să-și sacrifice timpul în domenii și pe căi pe care nu mulți au mers. Valorificarea și punerea în valoare a patrimoniului arheologic, pe care l-a studiat întreaga-i viață, prin intermediul diverselor activități specifice muzeelor reprezintă o altă constantă a activității sale. Cercetarea de teren, studiul de cabinet și valorificarea expozițională au constituit doar etape ale unei concepții ce își avea nu mulți înaintași. Valoarea eforturilor sale a fost, de altfel, recunoscută în 2003, când lui și colegilor cu care a colaborat le-a fost decernat premiul *Adrian Rădulescu*, al Ministerului Culturii și Cultelor, pentru proiectul expozițional *Poduri-Dealul Ghindaru. O Troie în Subcarpații Moldovei*. Ulterior, *Crearea Muzeului de Artă Eneolitică Cucuteni*, în 2005, împreună cu dragii săi prieteni și colaboratori de la muzeul din Piatra Neamț va fi încununată de decernarea premiului *Iulian Antonescu* de către Ministerul Culturii și Cultelor. Dar în aceste cazuri, și nu numai, se găsea alături de generozitatea sa spirituală și o bună parte din sufletul unui veșnic iubitor al arheologiei, al culturii Cucuteni și al muzeului din Piatra Neamț. Lor și familiei le-a dăruit ce avea mai de preț.

Întreaga sa viață a fost cea a unui remarcabil cercetător, tandru și iubitor soț și tată. Toți cei ce l-au cunoscut au putut să constate că a căutat adevărul cu intransigență și rectitudine, urmându-l indiferent de consecințe, ceea ce nu a avut darul să-i ușureze viața.

SIT TIBI TERRA LEVIS

DRAGOMIR POPOVICI